

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-1004/19-U

Název	Dětský domov a Školní jídelna, Tuchlov 47, příspěvková organizace
Sídlo	Pňovičky 47, 415 01 Ohníč
E-mail	ddtuchlov@ddtuchlov.cz
IČ	61515876
Identifikátor	600 029 425
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Jan Blažek
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Pňovičky 47, 415 01 Ohníč
Termín inspekční činnosti	27. 5. 2019 – 29. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Tuchlov 47, příspěvková organizace (dále „dětský domov“ nebo „zařízení“) vykonává v souladu s údaji uvedenými v rejstříku škol a školských zařízení činnost dětského domova a školní jídelny. Nejvyšší povolený lůžek je 32. Aktuálně bylo v dětském domově umístěno 30 dětí, dvě z nich měly povolený pobyt mimo zařízení před zrušením ústavní výchovy. Na základě smlouvy uzavřené mezi nezaopatřenou osobou a ředitelem školského zařízení z důvodu přípravy na budoucí povolání zde pobývalo jedno dítě.

Více informací o dětském domově se nachází na webových stránkách www.ddtuchlov.cz nebo na profilu na sociálních sítích.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel dětského domova po ukončení svého prvního funkčního období vypracoval analýzu a stanovil priority dalšího rozvoje zařízení. Důraz je kladen na vzájemný respekt, přirozenou autoritu pedagoga, výchovu nápodobou a integraci dítěte při odchodu z dětského domova do běžného života. Cíle se daří naplňovat aktivní spoluprací a sdílením vize všemi zaměstnanci. Pravidelnou informovaností o aktivitách dětského domova na webových stránkách a sociálních sítích se dětský domov otevřel veřejnosti a organizováním prospěšných akcí podporuje sounáležitost s obcí, okolními školami a dalšími partnery. Funkční systém řízení dětského domova je založen na jasném stanovení a dodržování kompetencí pracovníků za podpory elektronického systému vedení veškeré dokumentace. Kontrolní a hospitační činnost probíhá systematicky, v případě potřeby jsou přijímána opatření, jejichž účinnost je následně vyhodnocována.

Kromě dvou vychovatelů, kteří si potřebné vzdělání doplňují studiem a jejichž nekvalifikovanost nemá vliv na výchovné působení na děti, jsou všichni pedagogové kvalifikovaní. Společně s ředitelem působí ve třech rodinných skupinách ženy i muži. Genderově vyvážený kolektiv zaměstnanců umožňuje dětem identifikovat se s mužským i ženským vzorcem chování. Od 21:00 hodin zajišťuje dohled u dětí ve dvou rodinných skupinách vždy jeden pracovník v sociálních službách - nepedagog, nejsou tak vytvořeny optimální podmínky pro výchovné působení na děti ve večerních hodinách. Komunikaci s pracovníky odboru sociálně právní ochrany dětí, státním zástupcem i rodiči zajišťuje sociální pracovnice. Dětský domov nemá etopeda a psychologa. Odborností a etopedickou praxí ředitele ve spolupráci s externími subjekty (diagnostickým ústavem, střediskem výchovné péče, školskými poradenskými zařízeními i lékaři – specialisty) se daří zajišťovat dětem případnou odbornou péči. V dětském domově není logopedický preventista, který by se systematicky zabýval rozvojem řečových dovedností dětí s narušenou komunikační schopností. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánovitě zaměřeno na některé aktuální potřeby dětského domova, vychovatelé se účastnili seminářů věnovaných výchově malých dětí, depresím v dětském věku, poruchám chování. Ředitel podporuje dobré vzájemné prosociální vztahy mezi pedagogy i ostatními zaměstnanci. Osvědčilo se pořádání výjezdů do zařízení podobného typu s výměnou zkušeností. Hodnocení zaměstnanců probíhá ročně, doplňují ho interní setkání ředitele a vedoucí vychovatelky s oběma vychovateli jednotlivých rodinných skupin.

Materiální podmínky dětského domova se neustále zlepšují. Každá rodinná skupina má svůj vlastní vchod, obývací pokoj s kuchyňkou a dvou až třílůžkové pokoje dětí. Součástí dětského domova je cvičný byt. Prostory rodinných skupin dávají dětem dostatek příležitostí k vytváření a rozvoji dovedností spojených se sebeobsluhou a chodem běžné domácnosti.

Pokoje dětí jsou vkusně vybavené, vyzdobené dětskými pracemi, fotografiemi, cenami ze sportovních a jiných soutěží, všechny děti mají k dispozici uzamykatelnou skříňku. Dětský domov vytváří kvalitní zázemí pro osobnostní rozvoj i plnění výchovných a sociálních cílů, děti mají k dispozici malou tělocvičnu s posilovnou, keramickou dílnu a saunu. Umístění zařízení v bývalém zámečku se zahradou na okraji obce dokázal ředitel dětského domova vhodně využít. V souladu se stanovenými cíli mají děti v rámci environmentální výchovy a terapií možnost pečovat o zvířata (ovce, psy a další drobná hospodářská zvířata). Rozlehlá zahrada s herními prvky, relaxační a sportovní zónou a spoluúčast dětí na péči o ní pozitivně působí na podporu sounáležitosti a vzájemné ohleduplnosti dětí. Vedení dětského domova aktivně vyhledává další zdroje pro zkvalitňování materiálních podmínek pro děti, na vysoké úrovni je vybavení sportovními pomůckami (jízdni kola, brusle, lyže apod.).

Zařízení vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti dětí v dětském domově, děti jsou pravidelně poučovány o bezpečném chování. Vychovatelé zařazují preventivní aktivity do týdenních plánů, součástí nabídky jsou sportovní činnosti a aktivity na podporu zdravého životního stylu. Kromě obědů, které jsou dětem poskytovány v průběhu školního roku v kmenových školách, které navštěvují, zajišťuje stravování vlastní školní jídelna. Stolování probíhá kromě nedělního oběda v jednotlivých rodinných skupinách. Zpravidla v pátek a sobotu si vychovatelé ve spolupráci s dětmi v rámci osvojení si povinností spojených s chodem domácnosti vaří v rodinných skupinách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při umístění do dětského domova je dítě na informativní schůzce s ředitelem, vedoucí vychovatelkou a sociální pracovnící seznámeno s právy a povinnostmi a s vnitřním řádem zařízení. Je mu určen klíčový pracovník, zpravidla kmenový vychovatel. Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že ho znají, mohou se však obracet se svými dotazy na kteréhokoli dospělého v dětském domově. V případě sourozenců vytváří zařízení vhodné podmínky pro jejich umístění v jedné rodinné skupině, podporuje tak sourozenecké vztahy. Kvalitní programy rozvoje osobnosti dítěte jsou vytvářeny a realizovány na základě průběžné pedagogické diagnostiky všech dětí.

Výchovný a vzdělávací proces vychází z programu rozvoje osobnosti každého dítěte, respektování jeho osobnosti a napravování jeho negativních životních zkušeností. Školní vzdělávací program obsahuje takové cíle a kompetence, které děti připravují na jejich profesní i osobní život, řešení obtížných situací a na převzetí zodpovědnosti za svá konání. Naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu bylo sledováno v průběhu hospitací ve všech rodinných skupinách. Podpoře samostatnosti a modelu běžné rodiny je uzpůsobena organizace veškerých činností dětského domova. Děti se při sledovaných činnostech chovaly spontánně, byly komunikativní. Při osobních rozhovorech oslovené děti uváděly, že byly se svými právy a povinnostmi seznámeny, jsou v zařízení spokojené, svůj pobyt zde hodnotily převážně pozitivně, samy se podílejí na tvorbě týdenních plánů rodinné skupiny.

Sledovaná výchovná práce s dětmi byla na dobré úrovni. Převažovala příprava na vyučování, rekreační aktivity, děti se podílely na domácích činnostech spojených s chodem rodinné skupiny jako běžné domácnosti. Mladší děti vykonávaly tyto činnosti pod dohledem vychovatelů, starší již plně převzaly zodpovědnost za svěřené oblasti v rámci skupiny. Vychovatelé přistupovali k dětem individuálně, zohledňovali jejich potřeby. Při přípravě na vyučování převažovala individuální práce, starší děti pomáhaly podle svých možností mladším. Při přípravě svačiny byly zapojeny a spolupracovaly všechny děti podle svých schopností a úměrně věku. Výchovně vzdělávací činnosti probíhaly v příjemné atmosféře,

byla patrná vzájemná tolerance a ohleduplnost dětí k sobě navzájem i k dospělým. Vychovatelé vedli děti k samostatnému rozhodování. Materiální podpora byla vhodně využita. Menší děti měli k dispozici pomůcky a hračky odpovídající jejich věku.

Děti při rozhovorech vyjadřovaly spokojenost, až na výjimky oceňovaly umístění dětského domova na okraji obce a venkovský život. Větší děti využívají možnost vycházek odpoledne po odchodu ze školy a následně se vracejí pozdějším autobusem do dětského domova. Mladší často odcházejí na tréninky do sportovních klubů v okolí. Děti vhodně rozšiřují své osobní a pracovní kompetence při péči o domácí zvířata. Tyto činnosti mají výrazný terapeutický přesah. Jeden den v týdnu probíhají zájmové útvary vedené vychovateli (např. keramika, výtvarné činnosti, sport, polytechnická výchova). Děti si mohou zvolit vždy podle zájmu konkrétní aktivitu.

Pravidelné týdenní komunity rodinné skupiny se účastní kromě kmenového vychovatele také ředitel, vedoucí vychovatelka a sociální pracovnice. Děti volně komunikovaly, vyjadřovaly se k událostem minulého týdne, v případě potřeby byla přijímána opatření ve výchově. Děti byly pedagogy vedeny k sebehodnocení i vzájemnému hodnocení, vyjadřování požadavků. Společně se sociální pracovnicí řešily možnost víkendové vycházky nebo návštěvy rodičů, sourozenců či prarodičů. Bylo ověřeno, že se děti aktivně spolupodílejí na chodu zařízení, mají možnost vyjádřit svobodně svůj názor a požadavky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení dětí není konkrétně nastaveno, přesto probíhá ve všech rodinných skupinách stejně. Jednotnost v hodnocení dětí je podložena každodenními schůzkami sloužících vychovatelů s vedením zařízení a týdenními komunitami. Pozitivním zjištěním je naprostá převaha kladných opatření ve výchově, kterými se daří podporovat žádoucí vzorce chování dětí a vhodně je motivovat. Každý den probíhá interní hodnocení na skupině. Vyhodnocení programu rozvoje osobnosti každého dítěte probíhá pololetně, vychází z týdenních reedukačních záznamů, děti se k němu mohou vyjadřovat. Jejich přání se vychovatelé snaží realizovat. Výsledky výchovy a vzdělávání v zařízení i výsledky ze škol, které děti navštěvují, jsou průběžně monitorovány a projednávány. Kooperace s kmenovými školami dětí probíhá průběžně. Vychovatelé se týdně informují ve školách o prospěchu a chování dětí, využívají telefonický kontakt a osobní schůzky, náznaky školní neúspěšnosti jsou operativně řešeny. Ředitel při příchodu dítěte do zařízení rozhodne o jeho přestupu na školu, která bude vhodná pro následnou reedukaci. Umístění dětí do různých škol v okolních obcích a městech je časově a organizačně náročné na dopravu. Výsledkem je však zlepšení vzdělávacích i výchovných výsledků dětí. Děti pokračují v dalším vzdělávání na středních školách, jedno dítě dlouhodobě studuje na vysoké škole v zahraničí.

Preventivní aktivity vycházejí ze zpracovaného minimálního preventivního programu. Důraz je kladen na smysluplné využívání volného času dětí, osvojení sociálního chování, podporu zdravého životního stylu, sociálního citění a zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování. Vychovatelé je vedou ke správnému sebehodnocení tak, aby byly schopny určit si reálné životní cíle a cestu k nim. Průběžné aktivity se cíleně věnují prevenci závislostí, zvládnutí agrese, poskytování první pomoci, dopravní výchově. Schránku důvěry děti využívají ojedinele, jsou pro ně dostačující ostatní možnosti sdělení připomínek. Kapesné je dětem vypláceno v maximální možné výši v souladu s příslušnými právními předpisy. Děti zároveň získávají osobní dary a peněžité příspěvky k narozeninám nebo dalším obvyklým příležitostem.

Osobnost dětí je rozvíjena také zážitkovými aktivitami organizovanými dětským domovem. Sociální dovednosti, sportovní zdatnost i potřebnou míru samostatnosti si ověřují na pravidelných vícedenních výjezdech rodinných skupin, kterých se účastní i provozní zaměstnanci. Ve spolupráci s dalšími partnery probíhají mj. sportovní a kulturní akce (cykloturistika, tábornické dovednosti, účast na sportovních nebo kulturních soutěžích, např. Nejlepší koncert, výstavy, exkurze apod.). Úspěchem bylo zvládnutí zátěžového cyklistického výjezdu skupiny dětí k Baltskému moři, jehož součástí byla charitativní akce. Děti také navštěvují zájmové aktivity, zejména sportovní, pořádané jinými subjekty, což minimalizuje jejich možnou izolaci od okolního světa a umožňuje navazování přátelských vztahů.

Ve svém areálu pořádá dětský domov sportovní den pro mateřské školy okolí. Děti jsou úspěšné v dobrovolnické činnosti – pomáhají udržovat turistické trasy, spolupracují s domovem seniorů, ošetřují zeleň v obci. Osvědčili se tradiční akce, např. novoroční výšlap na Milešovku, ples dětského domova v Ohníči, vánoční trhy.

Zařízení připravuje děti na odchod do běžného života, umožňuje zletilým pobyt ve cvičném bytě, průběžně jim poskytuje poradenskou, materiální a finanční pomoc, pomáhá při zabezpečení zaměstnání a intenzivně se dětem věnuje před odchodem z ústavní výchovy. Po ukončení pobytu sleduje jejich socializaci a začlenění do společnosti. Informace probíhají formou neformálních setkání, komunikací na sociálních sítích. Zařízení podporuje styk dítěte s rodinou, vyhledává odbornou pomoc rodině pro vytvoření podmínek pro návrat dítěte do rodiny. Několik dětí navštěvuje hostitelskou rodinu.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Dětský domov udržuje velmi dobrou úroveň vzdělávání a poskytovaných služeb
- Zlepšují se materiální podmínky.

Silné stránky

- Jasně a konkrétně zpracovaná koncepce sdílená zaměstnanci zohledňuje reálný stav zařízení a směřuje ke zlepšování kvality poskytované výchovy a vzdělávání.
- Promyšleným systémem zkvalitňování podmínek se daří vytvářet model fungující rodiny.
- Pořádání společných zážitkových a zátěžových aktivit dětí a zaměstnanců podporuje zdravé klima a zvyšuje sebevědomí a sociální dovednosti dětí.
- Pravidelné vyhodnocování individuálních posunů každého dítěte umožňuje vhodně reagovat na změny a přijímat účinná opatření k resocializaci.
- Zařízení podporuje děti v navazování vrstevnických vztahů mimo zařízení prostřednictvím jejich široké účasti v externích zájmových nebo volnočasových aktivitách.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Noční dohled není zajištěn pedagogickým pracovníkem pro případ potřeby výchovného působení na dítě během nenadálých situací.
- Dětem s nedostatky v komunikačních a řečových dovednostech není poskytována systematická péče pracovníky zařízení.

Příklady inspirativní praxe

- Aktivní spolupráce a pořádání akcí pro ostatní partery.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zajistit noční dohled nad dětmi pedagogickým pracovníkem.
- Zaměřit se při plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na studium logopedického asistenta a zajistit pravidelnou logopedickou péči všem dětem, které ji potřebují.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace vydané Ústeckým krajem (Č. J.: 74/2001, ze dne 11. 1.2019) včetně Příloh č. 1 a 2
2. Jmenovací list vydaný Radou Ústeckého kraje – jmenování ředitelem příspěvkové organizace Ústeckého kraje s účinností od 1. 8. 2012 (ze dne 21. 6. 2012)
3. Informace o pokračování na vedoucím pracovním místě ředitele školského zařízení s účinností od 1. 8. 2018 po dobu šestiletého období (č. j.: 3766/SMT/2018, ze dne 20. 7. 2018)
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení (ze dne 16. 5. 2019)
5. Dlouhodobá strategie pro nové funkční období 2018-2019 ze dne 30. 1. 2019
6. Vnitřní řád dětského domova s platností od 1. 9. 2015
7. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Otevřený svět“, verze č. 2, platná od 1. 9. 2015
8. Plán práce 2018/2019
9. Roční plán DD a ŠJ Tuchlov 2018/2019
10. Minimální preventivní program 2018/2019
11. Programy rozvoje osobnosti dětí vedené ve školním roce 2018/2019 včetně vyhodnocení
12. Organizační řád Dětského domova a Školní jídelny Tuchlov ze dne 31. 12. 2014
13. Kodex etiky zaměstnanců Dětského domova a Školní jídelny, Tuchlov 47, příspěvkové organizace ze dne 3. 1. 2016
14. Elektronický systém vedení dokumentace (knihy denní evidence, týdenní programy rodinných skupin, vydávání kapesného, výchovná opatření, reedukační a hodnotící zápisy) – vzorek
15. Osobní spisy dětí - vzorek

16. Záznamy z jednání pedagogické rady a provozních porad
17. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí
18. Kniha návštěv
19. Hospodářská dokumentace a účetní evidence – roky 2018 a 2019 do termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislava Kudrmannová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Stanislava Kudrmannová v. r.

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor

Mgr. Lukáš Valda v. r.

Bc. Blanka Zoudunová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Zoudunová v. r.

V Ústí nad Labem 24. 6. 2019

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jan Blažek, ředitel školy

Mgr. Bc. Jan Blažek, v. r.

V Pňovičkách 26. 6. 2019